

Список використаних джерел

1. Алюшина Н. Ефективні інструменти управління знаннями і кадровим потенціалом органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Ефективність державного управління: збірник наук. праць. 2015. Вип.43. С.165–175.
2. Петрова І. Л. Стратегічне управління людськими ресурсами. К.: КНЕУ, 2013. 466 с.
3. Руденко О. М. Система і стратегія HR-менеджменту для державного управління: навч.-метод. Матеріали. К. :НАДУ, 2013. 100 с.

Микола Місюк
 д.е.н., професор,
 декан економічного факультету,
 Подільський державний університет,

**ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ ОБ'ЄДНАНИХ
 ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Розробка стратегії розвитку ОТГ має ґрунтуватись на результатах оцінки та аналізу її сучасного стану, ефективності функціонування та тенденцій змін основних показників ресурсовіддачі. Всі зазначені параметри та характеристики прямо або опосередковано залежать від ресурсного забезпечення ОТГ. З огляду на зазначене, системне дослідження процесів функціонування та розвитку ОТГ вимагає урахування причинно-наслідкового взаємозв'язку між ресурсами доступними ОТГ та ефектами, які вона формує. Першочерговим у дослідженні діяльності ОТГ є оцінювання ефективності її ресурсного забезпечення, яке передбачає оцінку ресурсного потенціалу та співставлення потенційних ефектів, які може забезпечити наявні ресурси, із фактично досягнутими ефектами.

В основі оцінювання ресурсного потенціалу лежать показники, які надають кількісне вимірювання кількісних та якісних характеристик ресурсів. З позицій системного підходу ресурси можна представити як певні вхідні параметри, які у процесі функціонування системи (тобто ОТГ) трансформуються на певний результат – ефект. Іншими словами ресурси – це засоби забезпечення бажаного результату. У дослідженні систему ресурсів представлено у вигляді ієрархічної структури. Первинними (базовими) ресурсами функціонування ОТГ є трудові, природні (земельні – площі сільськогосподарських угідь) та капітальні ресурси, які є елементами внутрішнього середовища ОТГ. Їх доцільно віднести до ресурсів першого – базового – рівня.

До ресурсів другого рівня віднесено залучені із зовнішнього середовища ресурси, які віднесено до другого рівня. Параметри таких ресурсів (тобто їх кількісні та якісні характеристики) визначаються параметрами ресурсів нижніх рівнів. Це пояснюється тим, що чим кращі вихідні ресурси та умови ОТГ, тим вища у громади потенційна ефективність і тим легше їй залучити ресурси у

необхідній кількості та потрібної якості. До залучених ресурсів віднесено капітальні (інвестиційні) та трудові, які ОТГ на початку не мали у своєму розпорядженні. Крім того, ресурси другого рівня включають інформаційні ресурси, придбані за рахунок власних (первинних) та залучених коштів, рілля як результат освоєння сільськогосподарських угідь, та створені під час господарської діяльності матеріально-технічні ресурси.

На третьому рівні формується група ресурсів, які, з одного боку, є результатом взаємодії ресурсів двох попередніх рівнів, але, з іншого – їх слід розглядати як засоби створення кінцевих результатів функціонування ОТГ – економічного, соціального та екологічного ефектів. До них належать об'єкти інфраструктури, які можна розглядати і як форму прояву ефективності функціонування ОТГ, і як вихідні умови розвитку бізнесу на сільських територіях. Одним із ключових ресурсів третього рівня є підприємницька здатність, яка визначається ресурсним забезпечення на попередніх рівнях. Кількісні та якісні параметри ресурсів усіх трьох рівнів і здатності ОТГ їх формувати й максимально повно використовувати визначатимуть кінцеві результати діяльності громади, а також характер і темпи її розвитку.

Оцінка фактичного рівня реалізації потенціалу ОТГ набуває вигляду відношення ефекту у формі кількісно вимірних ресурсів вищого рівня до ресурсів рівня, що оцінюється. У формальному вигляді таке відношення відображаються так:

$$RP_{ij} = \frac{E_{jk}}{R_{ij}} = \frac{R_{k(j+b)}}{R_{ij}}, \quad (1.)$$

$$E_{jk} = R_{k(j+b)},$$

де RP_i – рівень реалізації потенціалу у розрізі ресурсу i -го виду j -го рівня; E_{jk} – ефект k -го виду, який утворюється на j -му рівні; R_{ij} – обсяг використаного ресурсу i -го виду j -го рівня; $R_{k(j+b)}$ – обсяг ресурсу k -го виду, створеного на базі ресурсів j -го рівня, який одночасно є ресурсом наступного $(i+b)$ -го рівня (або другого, або третього).

Розробка методики оцінювання ресурсного потенціалу ОТГ має здійснюватись у кілька етапів. Першим із них визначено обчислення показників, які є кількісними вимірниками (показниками) кожного окремого виду ресурсів. Перелік показників стану ресурсної бази має відповідати визначеним принципам, а саме:

- 1) принципу повноти (всі ресурси і їх кількісні та якісні параметри мають бути враховані);
- 2) принципу простоти (необхідно уникати повторень показників);
- 3) принципу відповідності показників реальному стану інформаційного забезпечення та доступності даних.

Окрім структури ресурсів при оцінюванні ефективності використання ресурсів ОТГ необхідно враховувати ефекти, які формуються кожним із видів

ресурсу. У розрізі ресурсів можна виділити два типи ефектів, які ОТГ може отримати у результаті господарської діяльності. До першого виду ефектів належать ресурси наступного ієрархічного рівня, які одночасно є результатами перетворення ресурсів поточного рівня. Для визначення ефективності використання ресурсу з позицій цього виду ефекту використовується формула (див. форм. 1.).

До ефектів другого виду належать остаточні ефекти, які створює громада у процесі функціонування. Це економічний, соціальний та екологічний ефекти у кількісному вираженні. Для кожного окремого виду ресурсу формуватимуться різні види економічного, соціального та екологічного ефектів, які також різнитимуться залежно від виду господарської діяльності

Список використаних джерел

1. Сендзюк М. Н., Науменко І. В. Методи вибору ключових показників оцінки ефективності діяльності підприємств. Бізнес-інформ. 2014. № 6. С. 145-152.
2. Nykolyuk O. The multidimensional methods of assessing the competitive ness of farm enterprises. Економіка АПК. 2016. № 3. С. 51-56.
3. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях: методы таксономии и факторного анализа / пер. с. пол. В. В. Иванова. Москва: Статистика, 1980. 151 с.
4. Саблина Н. В., Теличко В. А. Использование метода таксономии для анализа внутренних ресурсов предприятия. Бизнес–Информ. 2009. № 3. С. 78-82.

Марина Заходим

к.е.н., доцент,

Подільський державний університет,

Аліна Павловська

здобувач,

Подільський державний університет,

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ МОЛОКА

Розвиток світової економічної системи, як відзначають вітчизняні та зарубіжні науковці, та його вектори багато в чому залежать від організаційної структури економіки та важелів впливу, що являють собою її механізми. Різні підходи до розуміння власне економічної системи та, відповідно, організаційної структури зумовило різні трактування щодо сутності організаційно-економічного механізму формування і функціонування ринку продовольства.

Економічний механізм визначає сутність системи господарювання як сполучна ланка між її складовими – виробничими відносинами, продуктивними силами і надбудовою (право, держава, політика). У функціонуванні організаційно-економічного механізму важливе значення відіграють економічні